

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnium
Gentium, Et || Rerum Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

23 de Fame.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

Sic enim & dixit Aristoteles *libr. 8. Politic.* idcirco bellum gerimus, ut in pace vivamus, quam peccata & scelera concitant. Et tunc bello iusto militans, Deo placere potest. *ca. noli existimare, 23. q. 1.* Etiam si hostem vincat, *ca. 2. v. v. cum autem, 23. q. 2. ea mente, non ut fundatur sanguis, sed ut rem publicam iuuet, ca. si non, & ca. displicet, 23. q. 4. can. noli, 23. q. 1.* Ut sit pax, mali coercantur, boni subleventur, *ca. apud veros, 23. q. 4. d. ca. displicet, 23. q. 4.* Iustum tamen est hoc modo bellum, quod ex edicto geritur de rebus repetendis, aut propulsandorum hominum causa, *c. 1. 23. q. 2. l. hostes, de ca. & post. reuers. in p. vel ob defensionem legum diuinarum, quale Machabæorum fuit, 1. Machab. 3. & pog. puli Israelitici. Quibus tamen & sacerdotibus adhortandi causa intererant, quia bella Dei erant ad eradicationem de terra idololatriam. Quod & nunc permittunt sacerdotibus iura pontificia, c. i. gatur, & sibi gl. sm. 23. q. 8. ca. maximi artis, 23. q. 3.* Inultus autem interesse non debent, alioquin irregulares fiunt, *Imocen. & Pa. nor. in c. petio, de homicid.* Atque pugnare in iustis quoque interdum, *d. ca. petio, ca. ex multa, de voto.* Neque enim Dauidi, quia multa bella contra infideles, quamuis tamen hiliteos gesserat, & quia sanguinem ita fuderat, permisit Deus sibi edificare templum, *1. Paralip. c. 22. c. 2. 1. q. 7. can. 1. §. quatuor, de consecrat. dist. 1.* Dauid enim fuit Noui Testamenti præfigurator, *ca. quid autem, 31. q. 1.* Et proinde hodie qui sanguinem fuderit, et sine dolo, tamen a promotione ad sacra repellitur, *c. si quis viduam, 50. dist. Et Moyses aliis pugnantibus non se miscuit, sed erat orans, ut exemplo doceret, prælatos bellare non debere nec bellis interesse, ca. si quis vult, 36. dist. can. porro, 16. q. 3. forsum c. 1. 3. q. 8. can. conuenior, eo.* Obnoxii tamen sunt principibus seculi, & pro bellis gerendis tributa rerum temporalium præstare & soluere debent, *c. si in morte, §. ecce, & can. si vobis, 33. q. 8. §. Principes tamen pro seculares sibi causas belli proponunt iustas, ob quas Athenienses bella gessisse Demosthenes ait in orat. de Rhodio, liberta. cum liberis populis. ἡ πρὸς τὸν ἰδὼν ἐχθροὺς καὶ ἀδικησάντων διὰ τὴν ἀδικίαν τῶν τῶν ἡ πρὸς τοῦς μέγας, ἡ ὁρῶν, ἡ ἀδικησάντων, ἡ τὴν ἡγεμονίαν. id est, aut propter priuatiuam iniurias, pro quibus satis facere non potuerunt: aut pro parte agrorum, aut pro finibus, aut pro contentione honoris, aut pro principatu.*

De Fame. Cap. 23.

- 1 *Fames esse flagellum Dei in panam immissum.*
- 2 *Fames duplex in sacra pagina.*
- 3 *Fames unde fiat.*
- 4 *Benedictio Dei causa abundantia: & contra eius subraclio causa famis. & num. 3.*
- 5 *Sacrificandi ius filia sacrificio in perpetuum progeniei questum. eod.*
- 6 *Fames poena hominibus grauiissima. Et illius necessitas argentiissima cogit ad mala.*
- 7 *Famis & eius imaginis descriptio.*
- 8 *Amem esse flagellum lethale Dei ob scelera hominum, factis ex proxime sacre paginæ citatis locis intelligitur, dum inter tres læuissimas pœnas, quas Deus comminatur, dictum est famem annuenerit, 2. Reg. 24. Ezech. 6. & 7. Et in Deuteronomio 28. Si nolueris audire vocem Domini Dei tui, mittere super te famem & esuriam, & in crepationem in omnia opera tua, qua tu facies, donec conferat te, & perdat velociter, propter aduersiones tuas pestimas, in quibus reliquisti me. Ad penam itaque impiorum famis, & ad exercitium & meritum maius bonorum, ca. non omnis v. s. exercet, 5. q. 5. Sicut & patriarchæ ob famem afflicti: ob eam peregrinatus Abraam, Genes. 12. Achorum 7. & filii Iudæ, Genes. 41. & seq. & in fame Diuus Paulus 1. sal. 58. can. audet, 8. q. 1. can. ieiunium, 7. 6. dist.*
- 9 *Duplex tamen famis in sacris literis, vna verbi Dei priuatio ob scelera, ob quæ priuatur pabulo cœlesti anima, quia eam est am contemsi: sic conuersi ad vesperam peccatorum famem patiuntur, ut canes, circumiungunt civitatem, 2. ad Coloss. 1. 1. Alia tamen famis, ciborum temporalium rerum. Famis causa est generalis, non penuria quidem frumenti, vel sterilitas, sed subtractio benedictionis, quam Deus dat fructu, & cibis, cuiusque vi nutriunt, Genes. 1. quæ potestas sicuti benedictione datur, ita maledictione admittitur a Deo. Cæpitque minui vniuersorum benedictio, in peccato primi parentis, dum dictum fuit, Maledicta terra in opere tuo, in labore vultus tui vescebis pane tuo, Genes. 3. Hanc benedictionem scriptura sacra, baculum, virgam, firmamentumve panis dixit, ut apud Dauidem 1. sal. 104. Deus vocauit firmamentum super terram, & omne firmamentum panis contriuit. Et apud Ezechielem 4. vers. 16. Et dixit ad me, inquit Propheta, Deus: I propheta filius hominis, ecce, conteram baculum panis in Hierusalem, & comedent panem suum in pondere & in sollicitudine, & aquam in angustia & mensura bibent. Et rursum Ezech. 5. vers. 16. Famem congregabo super vos, & conteram in vobis baculum panis. Et iterum Ezech. 14. vers. 12. & 13. Et factus est sermo Domini ad me, dicens: Fili hominis, terra cum peccauerit, et prauaricetur prauaricans, extendam manum meam super eam, & conteram virgam panis eius, & immittam in eam famem, & interficiam hominem & iumentum. Famis poena ut plerumque inflicta pro contemtu Dei, veluti propria medicina: impinguati enim & ingrassati Dei beneficiis recalcitrant, & relinquunt Deum beneficium, Deuter. 32. Alii abutuntur, & sibi vsurpant bona, quæ pauperibus debentur: vnde & famis quandoque, ca. reuertimini, 16. q. 2. Et Hebræi Talmudistæ colligunt, ob decimas & primitias Deo non solutas, famem immittere in pirke abot, cap. 5. §. Putarunt tamen quoque antiqui ethnici, ira numinis ob aliquod graue, vel plura peccata, famem immittere. Quamobrem & sacra ob placandum numen sæpe instituerunt: veluti cum Athenienses vsam, quæ in templo Munychiæ Dianæ in Pireo insula occidissent, famem perhibent consecratam: oraculumque editum, cessaturam, si quis filiam suam Dianæ immolasset. Quod & fecit Embarus, pacta illius sacrificii perpetua successione familiae suæ, ut scribit Suidas in ver. ἀμλδ. & ἐπιλ. Et Hesiodus in Ergis:*

*ὁδὲ πρὸς ἰδὼν ἰδὼν καὶ μετ' ἀπορῶσι λιμὸς ἐπαίδει,
 ἔδ' ἀπὸ δαδῶν ὁ μὲν ἵλετο τὰ ἔργα νέμευστα,
 τοῖσι φέρεται γῆν πολὺν βίον.*

Id est:
*Neque unquam inter homines iustus famis versatur,
 Neque noxa in conuictis enim partis opibus fruuntur,
 His enim infert terra multum victum.*

Cui conuenit quod Dauid notat 1. sal. 36. *Non vidi iustum derelictum, nec semen eius querens panem.* Et, *Nouit Dominus dies immaculatum, & hereditas in aeternum erit: non confundentur in tempore malo, & in diebus famis saturabuntur, quia peccator es peribunt.* Et rursum Prover. 10. *Non affliget Dominus fame animam iusti, & insidias impiorum subuertet.* Ferunt pro grauiissima poena Tantulum apud inferos siti & fame cruciari. Cicero Tusculano. §. Grauiissima tamen hæc hominibus famis poena. Et ut scribit Homerus Od. 12. 5

*πάντες δὲ εὐχρεῖ δάδασι δειλοῖσι θελοῖσι,
 λιμὸς δ' οὐκ ἔστιν ἀνέστιον, καὶ πόντον ὀπασσέν.*

Id est:
*Omnes quidem tristes & iniusta mortes miseris hominibus,
 Fame autem miserum mori, & fatum assequi.*

Et Ammianus Marcellinus libr. 17. hist. Rom. *Acortis ignauissimum est genus famo perire.* Et alibi dixit idem libr. 19. vltimum malorum omnium. Inter crudelitatis eximia Claudii Caligulae exempla, annumerat Suetonius Tranq. in Calig. ca. 26. quod nonnunquam præclusis hoireis famem populo indixit. Quid enim turpe non cogit famis, si ex eo releuari quis se arbitretur: nihil enim turpe, nihil ve ritum esturiens credit, sola cura est, ut qualicunque forte iuuetur, ut ait Valentinianus Cæsar, in Valentin. nouellis titu. 11. de parent. qui filii, distrahe. Ideoque & vendere filios eo casu licuit ingenuos. 12. eod. Legimusque in Cyri expeditione tantum valuisse famem, ut milites in quadam deserta terra indigentia pressi, commilitonum corpora in cibum verterent, Diad. Sic. libr. 17. Biblio. in anno 7. Alex. Et parum fuit in Samaria fame ingruente obfessa ciuitate a Benadab rege Syriæ, edi & vendi partem cabi stercoreis columbarum quinque argenteis, & caput asini octoginta: nisi & illud accessisset spectaculum horribilius, matres filios quoque deuorasse, 4. Reg. 6. Joseph. libr. 9. Antiq. c. 4. Et hæc fame seditiose factiones facile exsurgunt truculentæ: cum pauperes nihil habentes in diuites insurgunt, latrocinantur & prædantur ob inopiam. Hinc & pestis famissimæ iaciuntur fundamenta, dum corpus vetitis & abominandis vtens cibus, tabem secum concoquere cogitur: vnde virus in omnes partes effundatur Sed & vltimum miserius in famis morte, paulatim singulis diebus mori. Sic enim melius est occisis gladio, quam in interfectis fame: quoniam isti extabuerunt constanti ab sterilitate terræ, ut ait Hieremias Threnor. 4. §. Delcribit tamen famis tetram imaginem his verbis Ouidius 8. Metamor.

*Questamq; famem lapidosi indit in agro,
 Vnguisibus, & raris vellentem dentibus herbas.
 Huius erat crinis, cuncta lumina, pallor in ore,*

*Labra incana situ scabrique rubigine dentes,
Dura cutis, per quam spectari viscera possent:
Ossa sub incuruis exstabant arida lumbis,
Ventricus erat pro ventre locus, pendere putares
Pelvis, & ab spina tantummodo crate teneri,
Auxerat articulos macies, genus que tumebat
Orbis, & immodico prodibant tubere tali.*

Et paulo post Erisichthonis fame affecti morbum sic refert miferitimum.

*Lenis adhuc somnus placidis Erisichthona pennis
Mulcebat, perit ille dapis sub imagine somni,
Oraque vana moues, dentemque in dente fatigat,
Exercet que cibo delusum guttur inani:
Proque epulis tenues, nequicquam denorat, aras.
Vt vero est expulsa quies, furit ardor edendi,
Perq, audas faucis immensa que viscera regnat.
Nec mora, quod pontus, quod terra, quod educat aer
Pascit, & appositis queritur ieiunia mensis.
Inque epulis epulas quarit: quodque vrbibus esse,
Quodque satis poterat populo, non sufficit vni,
Plusque cupit, quo plura suum demittit in aluum, & c.*

Et tandem,

*Vt tamen illa mali postquam consumserat omnem
Materiam, dederatque graui noua pabula morbo:
Ipse suos artus lacero diuellere morfu
Cepit, & infelix minuendo corpus alebat.*

De Pœna Excoriationis. Cap. 24.

- 1 Excoriationis pœna quando. & 2.
- 2 Iudicis corrupti pecunia pœna excoriatio.

Alia pœna refertur mortis in sacra pagina, excoriationis: dum Antiochus iratus in Iudæos, septem vnus matris filiis, & legis diuinæ & patriæ fidelibus martyribus, iussit amputari linguam, manuum & pedum summitates, & cutem capiti detrahi, & tartagine viuos torreri, 2. Machab. c. 7. Hoc supplicium frequens fuisse, crudele & abominabile Micheas docet, dicens, c. 3. *Audite Principes Iacob, & duces domus Israel, Numquid non vestrum est scire iudicium, qui odio habetis bonum, & diligitis malum: qui violenter tollitis pelles eorum de super eis, & carnes eorum de super ossibus eorum? Qui comederunt carnem populi mei, & pillem eorum de super excoriarunt, & ossa eorum confrugerunt, & conculcaverunt sicut in lebetes, & quasi carmen in medio olla.* Plures Christianos ob fidem Dei excoriatos sub Persarum rege Barrane testatur Nicephorus Calisti libr. 14. hystor. eccles. cap. 19. q. Scribit Herodotus 2. libr. 5. q. Cambysen regem Persarum interemisisse Sicamnem vnum ex iudicibus, quod pecunia corruptus male iudicasset, & interemto detractum corium in lora condidisse, quibus tribunal, in quo ille iudicaret, intendit: ibidemque filium eius Otanem, sedere iudicem præcepisse: atque in memoria habere, in quo iudicaret tribunali. Manes a quo Manichæi, excoriatos iussu regis Persarum lege Persica, & corpus reliquum bestiis deuorandum traditum. Cutem vero, qua tanta illius improbitas continebatur, tanquam vtrem ante portas suspendi curauit. Cum enim egrotasset regis Persarum filius, & medicorum turba illi adesset, Manes promittebat per orationem, tanquam pius curaturum: recedentibus tamen medicis, recessit & vita a filio. Ille autem fugiens captus, ita necatus est. *Cyrill. Hieroso. Cath. 6.*

De Sectione per Serram, & Phthiriasis.

Cap. 25.

- 1 Serra secari pœna.
- 2 Phthiriasis seu pediculari morbo qui decesserint.

Alia mortis pœna, serra secari, ligni in modum. Scribit enim Diuus Paulus ad Hebra. cap. 11. ex fidelibus legem Dei seruantibus, alios secutos. Et Diuus Athanasius in *Questio. 9. 106.* refert Elaiam Prophetam serra lignea morte affectum, & diuisum per Manasse regem. Et Cyrillus Hierosolymitanus *Cathec. 2.* id ipsum notat. Talem pœnam in reos statuisset Caligulam, auctor Suetonius Tranquillus in *Calig. cap. 27.* atque serra medios dissecuisse. Phthiriasis pœna supplicium adhuc a Deo impositum Herodi fuit, quod sibi vsurparet gloriam sibi debitam, vermiumque consumtus animam efflauit, *Asterum 12.* Ferunt phthiriasis, seu morbo hoc vermium seu pedicularum ex antiquissimis periisse Acastum Pelia filium. Ex posterioribus Alcmannem cantilenarum artificem, Pherecidem rerum diuinarum

scriptorem, Calisthenem Olynthium, dum carceris in Rodia teneretur: præterea Mutium Iulianum consulum, Syllam Dictatorem, *Plutarch. in vita Sylla, de Pherec. Diogenes, Laert. in 1. Democritum, Pheuclytus 1. de verb. mirif. Theodericum regem Wandalarum post susceptam Ariarum hæresim, Gagus 1. libr. dum agit de Gothor. bello.* Refert Diodorus Siculus libr. 4. cap. 3. in Æthiopia Acridophagos deserto conterminos locustis desuper volantibus venatis pasci, & appropinquante senecta, pediculos alatos visu varios, specie horridos, ac turpes in corpore nasci, qui ventrem primo, tum pectus, deinde totum corpus paulo tempore exedunt: & Democritum pediculis exesum tradit Antonius, lib. 3. de vita sua.

De Abforbitione a terra. Cap. 26.

- 1 Abforpti a terra.
- 2 Sepeliebantur vna Vestales impudice.

Pœna pœna mortis horribilis inuenitur a Deo contra murmurantes & seditiosos factionis Chora, Datani, & Abironis, ob quam iussit Deus terra viuos abforberi, *Numero. 16. Deuter. 11.* Ferunt Amphiarum Thebanum vatem seu diuinum, pugnantem in bello Troiano, vna cum curru a terra hiatu deuoratum viuum, *Statius.* Marcus quoque Curtius nobilis, cum terra hiatu defecisset, vt oraculo fatisceret dæmonis, in pœnam & ad expiationem, vt illis persuadebatur, in specum hiantem cum equo se præcipitem dedit, terræque filitura coalescente deuoratus est. Proxime fuit imitatur hanc pœnam illa, quæ Vestalibus in incestu compertis imponebatur: vineta enim, quæ talis erat, *Dionys. Halic. in 1. Pomp. Latius, de sacerdotibus in Vestalib.* in Sandapila per medium forum efferebatur ad portam Collinam, vbi tumultus Vestalium impudicarum inter muros, in quo parua cauerna erat subterranea, ad quam scalis per foramen defecdebat, quo ve demittebatur. Et postea terra iniecta fossa opplebatur, vsque ad operculum. Nos de hac pœna latius inincestu.

Alia mortis supplicia extra sacram paginam. Cap. 27.

- 1 Veneno necare pœna quibus.
 - 2 Culei pœna.
 - 3 Disceptio membrorum in pœnam.
 - 4 Decimatio hominum, pœna.
 - 5 Attili Reguli atrocissimum supplicium.
 - 6 Supplicium crudelissimum ex inuentione Mezentii.
 - 7 Macellatio hominum in supplicium.
 - 8 Seruitus pro pœna imposita, & quibus.
 - 9 Vires seruorum in numero sunt.
 - 10 Sepultura priuari pro pœna habitum, & supplicio.
- Cadauera punitorum relicta insepulta quare, eod.*

Interdicte est iure ciuili Romano pœna, qua quis veneno necabatur, *laui damnum. 8. §. proinde, de pœn. in P.* Quamquam & hac D. Ioannes Euangelista damnatus est a Domitiano, priusquam in insulam Pathmon relegaretur. Antiquis potissimum Græcis frequens, veluti & apud Athenienses Socrates hac pœna affectus. ebibito cum cicuta infesto poculo. Culeo pœna infuebantur, vt tractatum late in crimine parricidii. Membratum, vt aliquando & iussibus in contraria tendentibus, discepti sunt pœna atroci homines, vt Merius Suffetius Albanorum dux, defectionis & proditoris reus damnatus. Is enim flagris fœde laceratus, bigis adnotis ad alteras ex brachiis, ad alteras ex pedibus, loris longis reuinctus est: deinde antrigis in diuersa agentibus humi raptatus, moxque a nitentibus in contraria disceptus est, vt auctor Dionysius Halicarnas. libr. 3. *antig. Roma.* Plinius Nouocomenis lib. de vir. illust. in Tullio. Alexander Macedo proceris in vnum curuatis arboribus, vtrique parti corporis partes adligabat, easque tanto concitatas impetu remittebat, vt laniata corpora passim discerperentur, *Plut. in vita Alexan.* Iustinianus tamen videtur prohibuisse hanc pœnam & reliquas quibus articuli dissoluantur, quod membrorum dissolutio grauior censetur vtriusque membri abscissione, §. *quia vero, vt nulli iudi. lice. habe. loc. serua. in Auth. colla. 9. tit. 9.* Quæ tamen constitutio pertinet ad pœnas leuiorum criminum potius, quæ ad exemplares & atrociorum criminum. Cum pœna multitudine crimen capitale admisset, aliquando decimatio facta est: vt crudelis nimium Sylla Romanus, captis Athenis de civum quemque ciuē, vt fors ferebat, trucidabat, teste Pausania 1. *rer. Attic. Cic. pro Cluēio, Statueris, inquit, maiore nostri, vt si a multis esset flagitium*